

451241

ERDEMI ÉLET

POLITIKAI,
TÁRSADALMI,
MŰVESZETI ÉS,
KÖZGAZDASÁGI.
HETILAP

Biblioteca Universitatii Cluj
Nr. 648
EXEMPLAR LEZ

Hol sírhantjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak
S buzgó imádság mellett
Kérdik: hát ez minek kellett?

Nagy ujévi vásár! Győződjön meg saját é.
utolérhetetlen vehenyképe.

Plesz Gyula cég Arad Mélyen leszállított árak!
Női szőrmebundák és télikabátok örösi
Központi női felöltő és ruha nagyáruházá- választékban minden elfogadható árban
ban a színház hátsó bejáratával szemben. lesznek karácsonyig kiárusítva.

AZ

ARADI KÖZLÖNY

Erdély leg-
régibb, legolvasottabb és
legelterjedtebb napilapja!

ARANY, ÉKSZEREK,

pontos órák legjobb bevásárlási
helye **REINER JOZSEF** óra-
és ékszerüzletében, a színházi szí-
nész bejáratával szemben Aradon.

HAZAK vételét és el-
adását közvetíti

Herzog Sándor

Str. Bratianu 15. (Weitzer-ucca)

Muzsay József

ARAD,
színházzal szemben

ÖLTÖNY, TRENCH-
COATS, ULSTER

Legjobb- és legolcsóbb!

„Elida“ hó- és sárcipőjavítás

Mikes Kelemen-ucca 3. szám alatt.

Betét nélkül olvashat
oláh S.

kölcsönkönyvtárból. Havi kölcsön díj 40 L.

Kül- és belföldi gyógy-
szer különlegességek

VOJTEK gyógyszertár

Bevásárlás előtt tekintse meg

Szántó és Komlós

ruhanagyáruház szenzációs ki-
rakatait. — Mélyen leszállított
árak. Mérték utáni rendelések
gyorsan, pontosan és megbizha-
tóan eszközölteknék. Szenzációs
nagy raktár iskolaötlönyökben.

ARAD, Színházépület.

Industria Textile

Aradana S. A.

Aradi Textilpar R. T.

Fonóda, szövőde, festőde, fehérítő
Távirati cím: Textilarad. Tel. 758.

ASTRA

Prima Fabrica Romana de
Vagoane și Motoare S. A.

Capital lei 200,000.000 Deplin var-
sat. — Direcțiunea Generala:
București, Str. Lascar Gatargiu 11.

UZINELE IN ARAD.

Adresa teleg.: „VAGONASTRA“.
REPREZENTANȚA GENERALA:
Societate Anonima Romana
de Investitii și Furnituri. —
BUCUREȘTI, Strada Paris 4 bis.

Hó- és sárcipők

szakszerű javítását, ugyszintén cipő-
ket mérték után legolcsóbban készít

HAJAS FERENC, VOLT ATTILA-TÉR 3. SZÁM.

Bőr kabát festése **Krebs** kelmefestő és vegytisz-
legújabb külföldi festékekkel intézete Arad,

volt Boros Béni-tér 51. szám. — Fiók: Karolina-ucca

Hó- és sárcipő javításokat, cipő-
festéseket bármily színben vállalom

SZÁVAY KÁLMÁN Strada Mar-
pesti 6. nr.

ARAD

Fehér

Kereszt

nagyszálloda

Központi fűtés, hideg, meleg víz.

Legtisztább! Legjobb! Hall!

Hó- és sárcipő

valamint autógummi szakszerű
javítását pon-tosan vállalja

BARABÁS JÁNOS

Arad, Strada Eminescu No.

(Deák Ferenc-ucca)

**Uj fűszer- és csemege-
üzlet!**

Tisztelettel tudatom, hogy a
Strada Bratianu (Weitzer-ucca)
sarkán volt Éles Ármin-féle
helyiségben egy, a mai igé-
nyeknek megfelelő

fűszer- és csemegeüzletet
nyitottam.

Uj vállalatomhoz a t. közön-
ség b. pártfogását kérem.

Teljes tisztelettel:

ÉLES LILY

ERDÉLYI ÉLET

TÁRSADALMI, MŰVÉSZETI, KÖZGAZDASÁGI ÉS POLITIKAI FOLYÓIRAT
XIX. ÉVFOLYAM 1-2. SZÁM. FŐSZERKESZTŐ: GELLER ÖDÖN

Közvetlen kötelelességek.

Irta: **Spectator.**

Az egészséges közvélemény végleges kialakulását a közigazgatási választások előjátékaiban megakadályozta mostanáig az országos magyar-párt vezetőségének álláspontja körül lebegő zavar. Egy régebbi hiradás szerint a magyar-párt elnöki tanácsának döntése az önálló lista mellett szólt és csak ott engedélyezte a más párttal való szövetkezést, a hol a magyarság arányszáma csak 20%-os. Azután hir terjedt el a magyar pártközpont és a román nemzeti parasztpárt között létrejött megegyezésről, amit néhány folyamatos tárgyalás látszott megerősíteni. Mindjárt megállapíthatjuk, hogy ez az állítólagos paktum mély lehangoltságot okozott, különösen Aradon, hol tagadhatlan mély gyökeret bocsátott a mostani kormányrendszer iránt való ellenézés. Ilyen leszerződés a kormánypárttal a megyei választások ügyében logikus volna, de a tiszta vagy többségében magyar községek és városok tanácsválasztása körül a természetes és politikai álláspont csak az önálló vagy a kisebbségi jellegű kartell-lista felállítását kívánhatja — ez volt az általános magánvélemény. Néhány nap óta megint más hirt forgatnak. E sze-

rint a magyar párt vezetősége nem kötött paktumot a kormánypárttal, hanem bizalmas utasítás formájában szabad kezet adott a vidéki tagozatoknak. Szóval a közvetlen közvélemény kialakulása elől már kezdik, de még sem egész határozottan a gátakat eltakarítani. Egy valóság mindenestre kétségtelen: a magyar kisebbség politikai élet hirszolgálatára még mindig kezdetleges és ennek is szerepe van a tömör szervezettség és szilárd elgondolás hiánya körül. A halálos jelentőségű érdekekhez viszonyítva tulságosan kényelmes, laza és felületes életvezetést kell megállapítanunk.

Ha nem is oszlott el még tökéletesen a homály és zavar, az kétségtelen, hogy a pártvezetés szempontjaival és a pártegység érdekeivel nem ütközünk össze, ha továbbra is ragaszkodunk az Aradra vonatkozó eddigi álláspontunkhoz. Lehet, hogy már remény nélkül való a legegészségesebb megoldás: a magyarság által kezdeményezendő, politikamentes lista, mely a nemzetiségi számaránynak, a többségi nemzet érzékenységének, a valóságos erőviszonyoknak, minden tényező kellő mérlegelésének, de minde-

nekfölött a tiszta városi érdekek megfelelő módon alakulna ki. E megoldáson túl, a politikai szempont érvényesítésének kényszerében csak egy megoldást fogadhatunk el: a magyar listát és pedig elsősorban azt az alakját, mely a fogalom különösebb meghamisítása nélkül helyet juttathat olyan magyar kapcsolatu pártok képviselőinek is, akik önként csatlakoznak a magyar párthoz. Egyszerű nyelvre lefordítva ez azt jelenti, hogy a kormánypárt kivételével bármilyen érdekcsoport vagy szervezett párt fegyverbarátsága elfogadható és ennek fejében néhány hely átadható, vagyis a listát a magyar párt nyujtaná be saját választási jelvényével. Ha ez sem valósítható meg, akkor marad a teljesen önálló és kizárólagos magyar lista, mely ugylátszik a polgári magyarság többségének ezideig kívánsága is. Ismétlem józan megoldásnak csak 3 változata lehetséges: 1. a teljesen politikamentes vagyis egységes lista (szűkebb formájában polgári blokk), 2. a magyar lista önkéntes szövetségi társak tekintetbe vételével és 3. az önálló magyar lista vagyis a tiszta magyarpárti lista.

Rögtön szépít a világhírű MARGIT crem

Dr. Földes és Hehs cégtulajdonosok: Hehs örökösök

Szerény álláspontom szerint — melyet, ha lesz alkalom rá, minden tehetséges pódiumon képviselni fogok és nemcsak itt, az Erdélyi Élet hasábjain — tehát a mai kormánypárttal nem szabad és nem lehet paktumot kötni. Teljesen politikamentes vagy politikai blokkot tükröző listával nem volna semmi nehézsége annak, hogy a nemzeti parasztpárt keretébe tartozó, a város politika szempontjából érdemes egyéniségek mandátumot kapjanak, akik nem foglaltak helyet az interimár bizottságban, de abban a pillanatban, mihelyt a politikai szempont győzedelmeskedik, — a jelek szerint ez fog történni — szó sem lehet a nemzeti parasztpárttal Aradon való választási paktumról. Az ellenkezőt az általános politikai következetesség és az aradvárosi helyzet határozottan megtiltja. Az országos szempont tiltja, mert a Magyar-Párt a mai kormányrendszer kényszerű ellenzéke; az aradi helyzet tiltja, mert a Lutai-társaság konok diktaturája maga ellen zuditotta városunknak legalább is magyar közönségét. A kormány kisebbségi és Lutaiék várospolitikája az ő szempontjukból bizonyára erős meggyőződés és szilárd meggondolás eredménye, elleve lángoló szívekkel támadok, egyénileg azonban tisztelettel illetem. Tökéletes joguk van hozzá, hogy úgy cselekedjenek, amint hitük és szellemességük diktálja, de tökéletes jogunk van nekünk is ezt éppen olyan szilárdan, tiszteletet követően megellemezni és mikor alkalom adódik rá, komolyan és törvényesen harcolni ellene. Mikor a közigazgatási választásból nem lehet a politikát teljesen kikapcsolni, akkor kötelességünk harcolni a mai kormányrendszer ellen, melyet utólag szente-

síteni nem szabad és tovább fenntartani nem lehet.

Az a kormányrendszer, mely a kisebbségi törvényt a trónbeszédből, a szégyenletesen kicsi államsegélyt a költségvetésből kifelejtji, mely nem adja vissza iskoláink nyilvánossági jogát és névellemzést üz, mely borzalmas adórendszerével az ipart és kereskedelmet tönkreteszti, gazdasági politikátlanságával mindannyiunkat a tönk szélére juttat, nem pályázhat politikai támogatásunkra. Az a párt, mely a mostani átmeneti bizottságot szülte, mely a városházán a terméketlenségben fényűző, a szükségletekben fukar, mely magánérdekeket eltapos s mindannyiunkban hátulgombolós kreténeket vagy örült irredentákat lát, nem számíthat választási barátságunkra.

Ha pártunk lepaktál a nemzeti parasztpárt aradi arkangyalaival, akkor kegyetlenül megsebzti a magyar önérzetet, de a józan városi érdekét is. Remélem, a vezetőség nem gondol ilyesmire és ha igen, úgy a magyar polgárság nyomatékos tiltakozással visszaretenti a gerinctelen és végzetes gondolatól. Meggyőződésem szerint az aradvárosi magyarság éppen úgy gondolkozik, mint ahogyan magam is. Hiszem tehát, hogy ennek az elgondolásnak, mely a politikai tisztesség és a józan mérlegelés eredménye, mindenként nyomatékot fog adni s érvényt szerezni.

Rádiók His Masters Voice
Gramofonok, hanglemel-
zek óriási választékban, kedvező részletfizetésre

Sigismund

Hammer și Fiul

ARAD, Bulevardul Regele Ferdinand No. 27. (Boros Béni-tér).

A Bánáti Központi Bank Rt. Zombolya fuziója a Bánáti Bank Egyesület Rt.-al.

A Bánáti Bank egyesület fiókjainak száma 52-re emelkedett.

A jelenlegi gazdasági viszonyok arra kényszerítik a vidéki intézeteket, hogy a nyugateurópai államokban uralkodó és nálunk is mindinkább elterjedő racionalizálási elv nagy előnyeit elismerve, a nagybankoknál keressenek háttvédelmet és támaszt.

A Bánáti Központi Bank R.-T. Zombolya igazgatósága, dacára annak, hogy ezen intézet szolid alapozottsága s tőkeerősége közismert, hiszen a Bánát legjobb vidéki intézetei sorában foglal helyet, belátta a gazdasági viszonyok eme követelményét és a folyó hó 20-án Zombolyán megtartott rendkívüli közgyűlés által egyhangulag elhatározta a Bánáti Bank egyesület R.-T.-al a fuziót. Ezen egyesülés a Bánáti Bank egyesület R.-T. rendkívüli közgyűlésén is ratifikáltatott.

Mivel a Bánáti Központi Bank R.-T.-nak is 2 fiókintézete van, a Bánáti Bank egyesület fiókjai száma most 52-re emelkedett. Zombolya és vidékének a Bánáti Bank Egyesülethez való csatolása, mely intézet az ország legnagyobb bankjai sorában foglal helyet, új nagy és egészséges működési teret jelent és erősen fogja előmozdítani annak rohamos fejlődését.

MŰVÉSZI FÉNYKÉPEK

és levelezőlapok jutányos áron

Nagy Géza műtermében készülnek

művészi kivitelben. Műterem Arad, Bul. Reg. Maria 8.

Saját készítményű

BUTOROK

szolid árak mellett állandó raktára

BARICZ butor-üzletében

Piața A. Iancu (Szabadság-tér) 15.

Nem rendelték el a csődöt az aradi Éles Ármin és Cukor László és Fia cégek ellen.

Mindkét kérelem felett később határoz a bíróság.

(Arad.) Két érdekes csődügyben tartott a napokban az aradi törvényszék kereskedelmi bírósága tárgyalást, a végleges döntést azonban későbbi időpontra halasztották el.

A „Cernagura“ Fakereskedelmi Részvénytársaság néhány héttel ezelőtt 63250 lejes követeléséért csődkérelmet adott be Cukor László és Fia ismert aradi fakereskedő cég ellen. Ennek a kérelemnek tárgyalásánál Cukor László kijelentette, hogy a követelés teljesen jogosulatlan és a tartozás nem áll fenn. Azt állította, hogy a Cernagura jogtalanul tartotta vissza váltóját, aminek kiadásáért a peres eljárást már megindította. Valótlanság, — mondotta Cukor — hogy 63250 lejtel tartozna, legfeljebb 5700 lejről lehetne szó, de ez a tétel is vita tárgyát képezi. Azután rámutatott arra, hogy nem felel meg a valóságnak a Cernagurának azon állítása sem, hogy több hitelező, akik pert indítottak ellene, végrehajtást foganatosítottak volna és hangoztatta, hogy ilyen körülmények között egyáltalán nincsen létjogosultsága a csődkérelemnek és a bíróság nem adhat annak helyt. Állításának igazolására több iratot és könyvkivonatot csatolt be. A törvényszék ezután a tárgyalást január 16-ára halasztotta el és utasította a Cernagura képviselőjét,

hogy addig igazolja állítását, miszerint a Cukor-cég ellen végrehajtást foganatosítottak volna.

A másik érdekes csődkérelmet a Temesvári Banca Commerciantilor 400.000 lejes és az aradi Pollák cég 177.500 lejes követeléséért adták be az Éles Ármin cég, illetve annak tulajdonosai Dr. Éles Béla és Éles Géza ellen. A temesvári bank képviselőjében dr. Schuster temesvári ügyvéd jelent meg a tárgyaláson, aki a csőd elrendelését kérte. Élesék arra hivatkoztak, hogy a csődöt kérő bankkal már megegyezés jött létre, mert annak idején megállapodtak a bank jogi képviselőjével, dr. Schusterrel, hogy 400.000 lejes tartozásukat havi 5000 lejes részletekben fogják letörleszteni. A bank képviselője ezzel szemben azzal érvelt, hogy a megállapodás csak provizorikus volt és szükséges volt ahhoz a bank hozzájárulása. A bank azonban az ideiglenes megállapodást nem fogadta el és így az egyezés nem jött létre, kérte tehát a csőd elrendelését. A bíróság ezután arra az álláspontra helyezkedett, hogy miután az Éles Ármin cég ellen az aradi Pollák cég is kérte a csőd elrendelését, a két ügyet egyesíti és együttesen fogja letárgyalni egy később megállapítandó napon.

— *Miért kell tulajdonképen Luțainak a sajtó kritikája?*

Felelet:

A mozgópostás, aki mindig a robogó vonaton írja jelentéseit, szabadnapos és odahaza egy levelet akar megírni. Egy darabig ír, egyszerre rászól a gyerekeire:

— Gyerekek, lökdössétek csak egy kicsit az asztalt, mert nem tudok írni.

— *Van-e annak értelme, hogy Arad válságos gazdasági napjaiban mindenki Luțaira néz?*

Felelet:

Kohnt, aki tudatlan, tanulatlan ember volt, egy szombati napon felhívták a tórához, ahol el kellett volna mondani a szokásos brochét, de Kohn elfelejtette a szöveget és izgatottan, idegesen nézegetett a mellette álló sámeszre, aki végül is így szólt hozzá:

— Engem hiába néz, an mir ist ka Broche.

Glesinger-nél

(volt József h-g-ut 11.)

1 mtr. tenniszflanel	L. 29
1 mtr. 75 cm. széles sportflanel	L. 33
1 mtr. Cosmanosi cernabarchet	L. 58
1 mtr. Divatflanel szép mintákban	L. 65
1 mtr. francia mosóbársony	L. 98
1 mtr. Richter mintás bársony	L. 190
1 mtr. 140 cm. széles gyapjuszövet	L. 245
1 mtr. selyem Crep de Chine	L. 390
1 drb. watta-paplan	L. 400

**Versenyárak
vászonárunkban.**

Megnyilt a Csokoládé Király ujévi vására!

Reklám árak, hogy minden legszegényebb ember is vásárolhasson hozzátartozójának karácsonyi ajándékot. Oriási választék karácsonyi cukorkákban és csokoládé ajándék disztárgyakban. Csokoládé Király-név mindenkor a minőséget garantálta. — Reklám árak! — Kizárólag legelső rangu gyártmányok. — Str. Metianu (Forray-utca).

„A világháboru a történelem intézményes kéjgyilkossága volt.“

Vita a düsseldorfi rémről, 1929 tűzveszélyes idegrendszeréről és az ölés ösztönéről.

Irta: **Ferenczy György.**

(*Temesvár.*) A közelmúltban a párisi pszihikai társulat egyik esti szeánszán Piere Vachier, a párisi Sorbonne orvosi fakultásán az ideggyógyászatnak professzora előadást tartott. Az előadás címe „La fantome de Düsseldorf“ (A düsseldorfi fantom) volt. A pszihikai intézet ezer emberre berendezett termének bejáratánál valóssággal ölték egymást az emberek, nem lehetett a terembe bejutni, pedig ez Franciaországban történt, Párisban, meglehetősen messze a Düsseldorftól. És ebben a mohó, lázas érdeklődésben kétségtelenül megnyilvánult az a vonzerő, amit az abnormális kriminológiai cselekmények általában a közönségre gyakorolnak.

Vessük össze ezzel a ténynyel, hogy volt egy nap Düsseldorfbán, amikor a német város szállodáiban hatszázzal szaporodott a bejelentő-lapok száma. Valamennyien újságírók voltak. Volt tehát egy nap, amikor hatszáz újságíró sereglett össze Düsseldorfba egész Európából.

Világos, hogy Düsseldorftól egészen Aradig, vagy Temesvárig nagy érdeklődéssel kísérte mindenki azt a kampányt, amit rendőri vizsgálatnak neveztek az illetékesek. De különösen érdekes hullámokat vetett Temesváron, ahol Flancur, az egyik temesvári lap irodalmilag is nagyon képzett cikkírója egy vezércikkben fejtegette a düsseldorfi rejtélynek problémáját és többek között a következőket állapította meg:

„A düsseldorfi fantom a nap

hőse, feléje sodródnak még a nők is, mint Restif de la Breton hölgyei, kik szájukon irtózáttal, de szemeikben titokzatos fénynyel előrehajlottak a páholyban, amelyet a vesztőhelyen emeltek és úgy nézték sirva, könnyeik közt remegő kéjjel a lovakkal elevenen négyfelé szakított Damiant“.

Majd vezércikkét a következő sorokkal fejezi be:

„Kérdezzük csak meg a pszihiatereket, hogy nincsenek-e tűzveszélyes idegrendszerek? Sokkal többen vannak, mint hisszük. Felgyújtották a háboruban az ösztöneiket, hogy öljenek, s nekik most már mindig muszaj. Talán a düsseldorfi fantom is ilyen.“

Amikor a cikkirót is düsseldorfi fantomnak nevezik.

Erre jött a cikkíróhoz egy levél:

Tisztelt Fantom Ur! Vegye tudomásul, hogy aki azt állítja, hogy a düsseldorfi rém a nap hőse és őt igyekszik védelmezni, az egy beteg ember és azt okvetlenül az örültek házába kell zárni. Az ilyen alakokon csak a gyerekek csodálkoznak, mint a kétfejű embereken, akiket spirituszba helyeznek el és elrettentő példakép őrzik. A leghelyesebb volna felhívni a rendőrség figyelmét az Ön cikkére, amivel a rém érdekében folytat propagandát.

Egy nőolvasó,

aki nem lát hőst a düsseldorfi rémben.

Spirituszban őrzik-e Shakespeare koponyáját?

Erre az újságíró felelt:

Hát Shakespeare király drámáit spirituszban őrzik? Ezek a vérben, incesztusban született testvér, gyermekgyilkosságban tomboló szörnyek, kiket Shakespeare fantáziája minden hevével szolgált? Sueton Cesareája, Nero, Caligula, Hellogobal? Vagy Sophokles? Vagy Huysmans, aki monumentális regényében magát a feketemisét támasztja fel, a kehelyben a vérről? Montespan hercegnő? Idézzem talán az egész világtörténelmet a bibliai Heródesig?“

...és még ehhez hasonló gumentumok következtek.

*

A párisi pszihiatert zsufolt terme, hatszáz külföldi újságíró Düsseldorfbán és az a tény, hogy a kéjgyilkosoknak évtizedek óta a legnagyobb sikerük van a nők nélkül, csak annak a bizonyítéka, hogy a háborúból visszamaradt ölési élvezet a krimológia legérdekesebb kérdése. Viszont az is tény, hogy a művészetnek és irodalomnak legelőkelőbb képviselői Sophoklestől Ibsenig (odipus és kísérletek) betegségüket, bünbeeséseket és atraktívkat vittek a színpadra és regényeikbe. Hiszen Düsseldorfbán magában ezekben az izgalmas napokban megszületett egy színdarab, amit a városi színpad színpadhozott és amíg a rendőrség a rém után nyomozott, színpadon óriási sikere volt.

rémről írott darabnak. Estéről estére zsufolt ház fogadta és napssal honorálta a darabot. Mindezek bizonyítékai annak, azé az igazság, aki az ilyen beszélgetésekért csakugyan a világháborút okozza, mely nem minden alap nélkül „intézményes kégyilkossága volt a történe-
mennek“.

— *Vajjon most már megállapítható-e, hogy milyen mértékben változott Aradon a polárság helyzete:*

Felelet:

Egy moszkvai zsufolt villamon történt. A kalauz minden megállónál kiabálja a megállóhely nevét. Egyiknél így kiabál:

— Lenin-ucca.

Egyik utas erre csak úgy az orra alatt mormogja:

— Azelőtt Sándor cár-ucca.

A villamos tovább megy és a kalauz egy új megállóhelynél megint ordít:

— Forradalom-tér.

A pasas erre újra mormog az orra alatt:

— Azelőtt Nagy Péter-tér.

— Erre egy másik utas rászól:

— Jó lesz, ha befogja a szádat, zsidó elvtárs.

A pasas a legnagyobb nyugalmmal rámorogja:

Azelőtt Saujud.

Stojkovits & Békés, Arad

Atelie fotografic

Fényképészeti műterme

iața Avram Iancu 16.

Vigyázat! Ezuttal Pallas-kiadvány! Mázolva!...

A legujabb vásári trükk: Erdélyi Családi Naptár.

Az „Erdélyi Élet“ egyik legutóbbi számában rámutattunk arra az ócska trükkre, amivel a bukaresti Hertz-cég szermetlen támadást intézett a jó erdélyi közönség zsebe ellen. A „Szivek harca“, „Sherlock Holmes“ és ehhez hasonló ponyvatermékek ismert kiadója „Erdélyi Magazin“ címmel egy „folyóiratot“ hozott forgalomba. Az ujságolvasó közönség felült ennek a trükknek és megvásárolta az új lap első számát s csak odahaza vette észre, hogy csunyan becsapták, mert nem történt más, mint a találékony kiadó a „Milliók Naptárának“ mult évről visszamaradt maklaturáját új címlappal látta el és mint „Erdélyi Magazint“ hozta forgalomba a hiszékeny emberek nem kis bosszuszágára.

Most újra egy ehhez hasonló merényletet követtek el az erdélyi jámbor ujságolvasó zsebe ellen. Ezuttal azonban nem Hertz Ignác, hanem a kolozsvári Pallas lap- és könyvterjesztő vállalat volt a tettes. Izléses címlappal ellátott füzetek láttak a közelmúltban napvilágot az aradi ujságódék kirakatában. „Erdélyi Családi Naptár“ címet viselte ez a kiadmány. A felületes olvasó most sem vette észre a trükköt, megvásárolta és hazavitte a kalendáriumot.

... és odahaza mit tapasztalt? A Pallas találékony vezetője összegyűjtötte a budapesti „Ujság“ című lap vasárnapi képes mellékletének makulaturáját. Ez annál könnyebb volt neki, mert a Pallas a pesti lap romániai bizományosa és a makulaturát kilónként néhány lejben számolta el a pesti kiadóhivatallal. Néhány ilyen visszamaradt mellékletet összefüzetett, eléje tett 16 oldal naptárrészt. Címlapot csináltatott és készen lett az „Erdélyi Családi Naptár“, amit drága pénzért a naiv olvasóközönség nyakába lehet sózni.

Most csak az a kérdés, hogy mit szól ehhez a közönség zsebe ellen irányuló merénylethez az ügyészség, no meg a budapesti „Ujság“ kiadóhivatala, akiről nem tétélezzük fel, hogy hozzájárulását adta egy ilyen tisztességesnek egyáltalán nem nevezhető üzlethez.

A legjobb tüzelőanyag mert a legmagasabb hőfoku az Antracit brikett

Nem kormoz! Salakja nincs! Minden kályhában jól ég! Kapható nagyban és kicsinyben házhoz szállítva a vezérképviselőnél

Vass Gyula

ARAD, Radnai-ut 94. szám.
TELEFON 911.

Kopról
csokoládéháshajtó

Az aradi ügyészségi fogház ujévje.

Kik voltak az elmúlt évben a Marosparti Szanatórium nevezetesebb lakosai és kik üdülnek még most is ott? — Szomoru riport a derékbatört existenciák és félbenmaradt karrierok tragédiájáról.

Ott áll a Maros-partján a Sárga Szanatórium, letört existenciák, félrecsuszott karrierok egyik felejthetetlen állomása. Örökké emlékezetesek maradnak azok a napok, hetek — hónapok, talán esztendő, amiket itt töltöttek az élettől agyonsujtott páriák, kik a bűn útjára tértek. Hányan voltak már itt? És hányan kerülnek ide? S hányan vannak, kik megérdemelnék, hogy ebben a szanatóriumban pihenjék ki fáradalmaikat? Csupa olyan kérdés, amelyre mindig az események adják meg a választ.

Az egyik tisztviselő mondotta a multkor nekem:

— Minket már nem érhetnek meglepetések. Nem csodálkozunk azon, ha a legujabb vendéget tegnap még százezreket érő autón láttuk fölényes mosollyal arcán végigrobogni a városon. Épen olyan lelki nyugalommal veszszük el a vezérigazgató urtól is értéktárgyait, zsebkését és mindazokat a tárgyakat, amivel esetleg kárt tehet magában, mint a többszörösen büntetett zsebtolvajtól.

A fogházban nincsenek meglepetések. Ott nincs különbség. Mindenki egyforma vizsgálati fogoly vagy elítélt és együtt sétálnak naponta kétszer az udvaron körbe-körbe.

*

Az elmúlt évben igen nagy forgalom volt a Maros-parti Sárga Szanatóriumban, amit ügyészségi fogház név alatt ismer az ujságolvasó. És feltűnően sok volt ebben a vendégek között az intellektuel.

Megpróbáltam összeállítani a

Sárga Szanatórium ezévi érdekes vendégeinek névsorát. Lehetséges, hogy egy-két név kimaradt belőle. Ezeknek az uraknak szives elnézését kérem és ígérem, hogy abban az esetben, ha rájövök tévedésemre, legközelebb korrigálni fogom. Távrolról sem akarom azt, hogy valaki ezért mellőzve érezze magát és megharagudjon reám.

*

Hát lássuk csak, kik is voltak az elmúlt évben a Sárga Szanatórium érdekesebb vendégei? Kezdjük talán azokon, akik közben kiszabadultak és ma csak mint kellemetlen emlék, esetleg mint a jövő örökös Damokles kardja lebeg fejük fölött a Sárga Szanatórium.

Kezdjük talán *Agoston Zsigával*. Vád: zsarolás sulyosbitva tettenéréssel. A vizsgálat még folyik ellene és nemsokára főtárgyalásra kerül ügye és ítélinek felette a bírák.

Chismann Benzin vezérigazgató, a Poporala-Poporului kétnevű biztosítótól. Vád: csalás, sikkasztás és egyéb visszaélések és a kár állítólag 7 millió lej. Három hónapot üdült az egyik külön szobában. Ügyét tavasszal tárgyalja a büntetőtörvényszék.

Weinberger Gyula műszaki rajzoló. Szerelemféléstől megölte kedvesét. Nyolc esztendőre ítélték. Hat hónapot kitöltött és néhány héttel ezelőtt az amnesia-rendelet alapján kegyelemben részesült. Büntetésének hátralevő részét elengedték. A fogház legbecsületesebb lakosa volt. Mindenki szerette és az irodában dolgozott. Sajnálták amikor el-

ment. Elvesztettek egy pontos megbízható munkaerőt. *Gredinariu* aradmegyei adóperceptor most az utóda az irodában. Sikkasztásért van elítélve.

Kökényessi Viktor volt főhadnagy. Ártatlanul szenvedett a fogházban. Schleiszner Amália zenetanárnő meggyilkolásával vádolták. Tisztázta magát a rablógyilkosság szörnyű vádja alól és felemelt fejvel távozott a gyilkosok, sikkasztók, csalók társaságából.

Soltész Tibor, a Cérnakirály hosszú ideig volt a szanatórium lakosa. A törvényszék felmentette a hamis bukás vádja alól és most Temesváron ügynökösködik.

Törökfalvy Albert magántisztviselő, sikkasztás miatt tett ellene feljelentést főnöke. Ő is hosszabb ideig volt az egyik emeleti cellalakója.

Valeanu Demeter rendőrkomiszár hivatali visszaélések miatt került ide. Csak rövid ideig volt azonban a fogházban és most szabadlábon várja, hogy ügyében döntsön a bíróság.

Marcus órás és ékszerész a vasuti panama miatt lett letartóztatva. Orgazdasággal vádolták, de védője kiszabadította.

Iosescu Gheorghe rendőrtisztviselőt utlevélhamisítás miatt helyezték előzetes letartóztatásba. A törvényszék 5000 lej pénzbüntetésre ítélte és azonnal szabadlábra került.

És most lássuk azokat, akik még mindig ülnek, kik a karácsonyi ünnepeket a tömlőben töltötték és akikre ott fog felvirradni az ujesztendő reggele is.

A sokmillió vasuti panama

hősei: Müller Ede, a pezsgős murik legendás hiru lovagja, Liszka Pál, a Füszerkereskedők Egyesületének volt elnöke, Fofiu Coriolan, az asszonybolondító gentleman, Berger Manó, Csányi Mátyás, Csiszár Károly, Balog Sándor, Cuzman Nicolae, Kercso József, mind jó ismerősei mind azoknak, kik figyelemmel szokták kísérni a napilapok bűnügyi rovatait.

Reichenberger Dezső vasuti főmérnök, akit azzal vádolnak, hogy lopott pénzen építette magának temesvári villáját.

... és hányan vannak még? Lerik Pera a tarnovai gyilkos, Milca Veron a duszgazdag parasztasszony, Drinyovszki Péter a nadlaki parasztnábob, Langa Julia a nadabi gyilkos és még sokan-sokan mindmégannyi megrogzött bűnösök.

... és még hányan fognak idekerülni? Hányan lesznek, kiknek az ujesztendő fogságot fog hozni?

Sokan!

Mucius Scaevola.

Szvetereket, pullovereket, harisnyákat, férfidivat és rövidarucikkeket a

legolcsóbban **szerezheti be** **Mayer**

Sándor Arad, Str. Eminescu 20 22. (Deák F.-ucca)

A járásbiróság súlyos testi sértésért 10 napi elzárásra ítélte Glesinger Győző aradi nagykereskedőt.

A törvényszék azonban alkalmazta az amnesztia-törvényt és az eljárást beszüntette.

(Arad.) Nem mindennapi ügyet tárgyalt az elmúlt napokban az aradi törvényszék Popeşcu-Ionescu büntető tanácsa. Glésinger Győző ismert aradi nagykereskedő ellen tett bűnvádi feljelentést sógornője, Kohn Henriette, Glesinger elvált feleségének nővére. A feljelentés szerint Glésinger Salac-uccai házában anynyira súlyosan bántalmazta sógornőjét, hogy hetekig feküdt utána betegen. A járásbiróság előtt Glésinger azzal védekezett, hogy ő jogos önvédelemből ütötte meg sógornőjét, aki rátámadt és ütlegelni kezdte. A járásbiróság azonban nem fogadta el Glesinger védekezését és súlyos testi sértés miatt 10 napi elzárásra ítélte.

Felebbezés folytára került ez az ügy a törvényszék elé. A tárgyaláson dr. Ursu Ion, Glesinger ügyvédje arra az álláspontra helyezkedett, hogy az ügy amnesztia alá tartozik és erre való tekintettel kérte a bíróságot, hogy szüntesse meg az eljárást. Dr. Gregorovics, az asszony képviselője tagadta az amnesztia létjogosultságát ebben az ügyben és kérte a tárgyalás megtartását, valamint dr. Szedlák Ödön, dr. Hersch Andor és dr. Bodea Ionel orvosoknak szakértőkénti kihallgatását, mert bizonyítani kívánta, hogy az ütések következtében az asszony súlyos beteg

lett és az elmebaj jelei is kezdtek mutatkozni.

A bíróság hosszas tanácskozás után arra az álláspontra helyezkedett, hogy miután a cselekményt Glesinger 1926 november 17-én követte el, amnesztia alá tartozik. Tekintettel azonban arra, hogy az asszony Glesingertől 150.000 lejes kártérítést is követelt, polgári bírósággá alakult át és megkezdte a polgári per tárgyalását.

Elrendelte a törvényszék részéről dr. Bodea Ion egyetemi tanársegéd, az aradi kórház ideggyógyászati osztályvezetőjének. Glesinger részéről dr. Szedlák Ödön és az asszony részéről dr. Hersch Ödön aradi orvosoknak szakértőkénti kihallgatását. Az orvosok erre az egyik szobába visszavonultak és hosszantartó beható vizsgálat alá vetették az asszonyt, amelynek megtörténte után egységes véleményt nyújtottak be a törvényszék elé. A három szakértő egységesen megállapította, hogy az ütlegelések nem okoztak idegelváltozásokat, ha azonban az asszony már korábban neuraszténias volt, akkor azonban erősen befolyásolhatta, de azt, hogy a gyógyulás 2 hétig vagy 6 hónapig tartott volna, nem tudták megállapítani. A bíróság ezután több tanut is hallgatott ki, kiknek vallomása után meghozta ítéletét, amely szerint az asszony kártérítési keresetét elutasította. Dr. Gregorovics a határozat ellen felebbezést jelentett be.

Arad legkellemesebb szórakozó helye a Városi Kávéház!

Hogyan csinált tudóst a Magyar Tudományos Akadémia egy aradi tanítóból

avagy

Elektromos halandzsa 120 lejért.

(Az Erdélyi Élet tudósítójától). Magas, sovány ember Ambrus János D. Éppen úgy néz ki, mint egy falusi tanító. Az is volt, mielőtt „feltalálta“ volna az új elméletet, amely mellett az Einstein-féle relativitás gyenge elemiiskolás dadogás. Ambrus D. János ugyanis egy szép napon megállapította, hogy Isten és lélek nem egyéb, mint elektromosság és minden, ami ezen a forgó siralomvölgyében történik, szerelem, szenvedés, siker, betegség, öröm és bánat az elektromosságból fakad. Erről az új tanról azután összeállított egy erősen értelem zavaros füzetcskét és felküldötte bírálat végett Budapestre, a Magyar Tudományos Akadémiának. S itt kezdődött meg Ambrus D. János, vagy János D. karrierje.

A Magyar Tudományos Akadémiánál valószínűleg sokat törték a fejüket a jámbor magyar tudósok, mit is akar ez az új világmegváltó és végül, miután sehogysem tudtak rájönni a lényegre és válaszolni mégis csak illik, udvarias levélben felszólították „tudós kollégájukat“, ismertesse bővebben elméletét. Kellemetlen ez a bürokratizmus. A levél birtokában a tudós tanító most már világnagyságnak érezte magát. Hogyne. Aki levelezésben áll a Magyar Tudományos Akadémiával. Fogta tehát magát s első dolga volt — elő-

fizetési felhívásokat kinyomatni. Végre is gyümölcsöztetni kell a sikert. S most már hivatalosan bejelentette az ámuló Aradnak, hogy „Elektromosság, Isten és lélek“ címen szenzációs könyvet ad ki. Á 120 lej. Közben felkérését egy ismert aradi orvost, akinél kísérletezni szeretett volna. Az orvos hamarosan lerázta a magáról s egy kollégájához utasította, az pedig tovább. Végül egy ugyancsak ismert fiatal orvosnál állapotodott meg, akinek elmélete ismertetése után nyíltan bejelentette:

— Most tanulom a nyolcadik gimnazista fizikát, hogy megismerjem az alapvető tanokat. Csak nehéz egy kicsit.

A világsiker féle arriváló tudós, akinek „kicsit nehéz“ a nyolcadik gimnázium fizikája. Humoros nemde? De ami ezután következik, kevésbbé humoros. Az Akadémia levelével ugyanis Ambrus ur végigjárta Aradot, — főképpen az orvosokat — és inkasszálni a 120 lejeget. S az emberek bedőltek. Akkor, amikor komoly tudomány és irodalom részére még 50 lejt sem áldoznak. A könyv megjelent. A szép címlapot Beleznay rajzolta. Az egész könyvben ez az egyedüli körülmény. Mert az emberek szinte elhülve olvasták azokat a korszakalkotó felfedezéseket, amiket Ambrus D. János tanító ur közel kétszáz oldalon összehor-

dott, összetévesztve a spiritizmust a fizikával és a filozófiát a mechanikával. Elrettentő például ime pár szemelvény:

— Gyakori eset, hogy a villámölte emberen a legkisebb elváltozás sem látható és szervezete tökéletesen ép. Itt más nem történt, mint a test elektromossága a villámmal elvonatott; de

mielőtt a test oszlásnak indulna, ez esetben feltámasztható, ha már napok teltek volna is el az élet megszűnése után.

Jó fiu vagyok és nem kívánom Ambrus urnak, hogy elektromozással keljen őt feltámasztani. Avagy:

— A test halála után visszaható cselekvő képessége pedig onnan származik, hogy a belőlük elszállt elektromosságot olyan gáznemű anyag tartja éveken át (20-30-50 év) tömören lekötve, amely bírja az emberi érzékszerveknek bizonyos sajátságait, főképpen az agyát és a test formáját. Ezen lelki gáz (talán kéjgáz?) vagy lelki gázburoknak a felderítését, megállapítását a hivatott tudósokra bízom.

Ugyebár felderítő? De van még jobb megállapítás is. Pl. ez:

— Ne döntsék egymást az emberek a teljes nyomorba, mert az előbb-utóbb borzalmas visszahatással lesz a társadalomra és azért is, hogy

Gőzfürdő nyitva nőknek: kedden egésznap és pénteken délután, férfiaknak: keddet kivéve minden nap délelőtt, de szombaton délután is. —o— Kádfürdő ujonnan berendezve mindennap reggeltől estig. —o o—

SIMAY-FÉLE
Artézi fürdő

elkerülhessük az évek óta fokozódó kedvezőtlen időjárás katasztrófális következményeit, amelyet a háboru viselése és az embertelen életmód maga után von, mert csupán a négy évig tartó európai háboruban elpusztított 14 millió emberből erőszakkal elvont sok elektromosság rendellenességet kellett, hogy vonjon maga után.

Nahát most legalább tudjuk, miért volt olyan meleg az elmúlt nyáron. Ambrus D. János ezután egy csomó spiritizta tanítélet ismertetése után (miközben Prof. Mabuse-re is hivatkozik) így folytatja:

— Tehát az elszállt lélek, míg a világuirt betöltő, uraló elektromossággal nem egyesül, önálló értelemmel bír. A légköri villamosság, amelyben a lélek-elektromok is honolnak, nem mindenkor alakul át villámcsapássá,

tehát az elszállt lélek nyugodtan egyesülhet a mindenség elektromosságával.

Milyen jó fiu az Ambrus. Hogy megnyugtatja az elszállt lelkeket. . . .

Ambrus ur ezután néhány álom-magyarázatot ad elő (Freud után szabadon), megállapítja, hogy „a jövő a multnak és jelennek következetes folyománya“, majd leszögezi:

— Amit ma léleknek neveznek, nem más, mint a delejeségnek, villanyosságának egy nemesebb, magasabb foka: az elektromosság, vagyis LÉLEK-ELEKTRON.

Az Isten fogalmának fejtegetése után Ambrus ur ilyeneket is mond:

— A nagyhirü „egyetemi műveltség nagyobb részt tisztán formális és cseppet sem reális“.

Nesze neked, Magyar Tudományos Akadémia. S nyolcadosztályos fizika! A „tudós“ a társadalmi felfogással és nevelési rendszerek felett is szigorú kritikát gyakorol, sőt — ájul el világ — leszögezi:

— Akik szivből óhajtott házasságot akarnak élni és nemcsak ideig-óráig tartó házasság után vadásznak, azok alávetik magukat olyan hipnotikus műveletnek, amely által biztosítják maguknak mindazon tulajdonságokat, melyek egy megelégedett házastársi viszonyt biztosítanak.

Hipnotizált házastársak. Ötletnek nem rossz! Ezután egy kis nemzetgazdaság következik, a társadalomnak 12 kasztra való beosztása, a jövedelmek egyenlősítése s egyebek, majd hosszas fejtegetés után lecsap a következő bomba Ambrus ama megállapításával, hogy a szerelem nem más, mint elektromos kisülés. Rövidzárlattal s anélkül. Nem áll elegendő hely rendelkezésre eme „szenzációs“ könyv ismertetésére. Ambrus ur egészen különleges tételt állít fel a bünről s bünhődésről, majd ezzel fejezi be könyvét:

— Minden embernek lelki megnyugvása, boldogsága, Isten segítségének, áldásának elnyerése végett éppen olyan nélkülözhetetlen szüksége van e könyvre, mint a testi táplálkozásra s a

levegőre, a jó egészségre és a szerencsére.

Kész. Ezt szabadította reánk, ártatlan aradiakra a Magyar Tudományos Akadémia egy szimpla levele. Aki megfelelő idegekkel rendelkezik és végigolvassa a 120 lejes elektromos halandzsát, okvellen arra a megállapításra fog jutni, hogy Ambrus D. Jánosban vagy túl sok, vagy túl kevés — az elektromosság. Amelyet erre mifelénk közönségesen keréknék neveznek.

MAR.

Savanyított répaszelet

métermázsánként 35 lejért kapható, amíg a készlet tart

az aradi cukorgyárban

Könnyü bedörzsölés, lemosás, valódi

borsósszeszszel hűsit, üdit, frissit.

A valódi DIANA a legerősebb sós borszesz, tanácsos azért, hogy finombőrűek higitva használják

Bundák nagy választékban

kaphatók Aradon a **Párisi modellház**ban, városházával szemben

Aradi speciálítások.

Egyik Batthyány-uccában lévő nagy bérház hivatalnok lakójánál évek óta minden csütörtökön egy koldus kopogtat be, ki még sosem távozott a tisztviselőtől üres kézzel. Az utóbbi két hétben nem a régi koldus jelentkezett az alamizsnáért. A hivatalnok kíváncsiságból megkérdezte az új fiatal kéregetőt:

— Eddig mindig egy öreg ember járt ide. Már a múlt héten sem ő jött, talán beteg? Maga, ugyebár, — a fia?

A fiatal koldus alázattal felelt:

— Nem vagyok a fia esedezem. Én kérem szépen ezt a kezületet átvettem, az öreg bácsi *eladta nekem*, mert ő mozgó cukorka üzletet nyitott...

A Deák Ferenc-utcában van egy átjáró ház, a melynek kapuján egy kis tábla van kifüggesztve a következő szöveggel:

„Ezen a házon átjárni tilos!”

Két suszterinas hosszú rudon csizmákat cipel a hevívásárra. Eppen a kapu előtt állanak meg pihenni. Az egyik nézi a táblát, de nem tudja elolvasni. Azt mondja a másiknak:

— Te tudsz olvasni. Mi van odairva — és a táblára mutat.

A másik olvassa, majd jóízűen felkacag, oldalba löki kollegáját és így szól:

— Látod milyen ostobák vagyunk. Mi ezt eddig nem tudtuk, hogy ez átjáró ház. *Ezután mindig itt fogunk keresztül menni.* Erre sokkal rövidebb az út.

És ezzel befordultak a kapun.

A kutya mint mumus.

A Kölcsey-uccában egyik ház kapujára ugyancsak egy táblácska van erősítve ezzel a felirattal:

„Viyyázat, harapós kutya!”

Íme: gyöngéd figyelmeztetés a betörők részére, a kéregetők hadának, nem is szólva a számla inkasszálókrol, valamint a — végrehajtóról, ha ugyan megijednek... Saik.

„Victoria”

Panaszos láda.

Aradváros szomorú költségvetése. — Kivándorlási hiénák garázdálkodnak a megyében. — Ki vállalja a felelősséget az Iparosok Szövetkezeténél történt sikkasztásért.

Aradváros költségvetése kulturális és szocialis szempontból elszomorító látvány. Amíg a szomszédos Temesvár hatalmas összegeket iványzott elő a színház, az irodalom, a művészet pártolására és jelentős segítséget nyújt a munkanélküli nyomorogóknak, addig Aradvárosa neveltségesen bagatel számot irt bele abba a rubrikába, amely kulturális és szocialis intézmények támogatására szolgál. A városháza urai bizonyára úgy látják, hogy olyan magas kultúrfóron állunk, hogy azt már fokozni felesleges és az általános jólét talán meg is sértődne, ha alamizsnával akarná megszegyenyíteni. Pedig szó sincs róla. Aradon talán leginkább szükség volna az elárvult kultúra támogatására és az éhező tömegek gyomlának betevő talárra. De a város urai ezt nem akarják meglátni, nekik erre a célra nincs pénzük. Másra van.

*

Az általános nyomorúságot a hajóstársaságok használják ki legjobban. A nincstelen és elkeseredett falusi lakosság megélhetési vágyát kivándorlási szándékká szinte művésziesen tudják átváltoztatni. Ügynökeik ellepték a falvakat és a legszemérmertlenebb hazugságokkal és képtelen ígéretéssel csábítják kivándorlásra a parasztokat, akik utolsó száll rongyaikat is elkótyavetelik, csak hogy a tengerentúli „Kanadába” kijussanak. Azt persze csak később fogják megtudni, hogy a lelketlen kufárok a pokolba szállítják őket, ólombányák mélyébe, ahol lassan valamennyien elpusztulnak. Nem szabad, hogy a hatóságok továbbra is tétlenül nézzék a kivándorlási hiénák garázdálkodását.

cipőüzletében, a főpostával átellenében, férfi, női és gyermekcipők kaphatók kedvező részletre is.

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének nagy botránya zajlott le a napokban. A napisajtó az iparos társadalom vezetőinek kedvéért enyhén kezelte az ügyet és így nem is vert fel nagy port az a nagyarányú sikkasztás, amely a Hitelszövetkezet pénztárában történt. Arad iparos társadalma most joggal kérdezhetné „agilis” vezetőségétől, hogy urak, vajjon ki felelős ezért a kárért, amely itt bennünket ért? Mindenesetre hasznosabb volna, ha a vezérek kevesebbet törődnének a műkedvelő előadások rendezésével és gyakrabban néznének a körme alá azoknak, akik az iparostársadalom pénzét kezelik.

— **Filharmonikus hangverseny.** Közel két esztendei hallgatás után végre újból életjelt ad magáról az Aradi Filharmonia Egyesület. Január 14-én nagyszabású hangverseny fogja benépesíteni a Kulturpalota nagyszínházát. A műsor pazar, mondhatnók szenzációs. Kilényi Eduard, immár világhírű, newyorki születésű, de aradi származású zongoraművész, Stern Rózsika, a berlini, bécsi és budapesti nagy hangversenytermek ünnepelt hegedűművésznője, az aradi Városi Zenede kiváló hegedűtanára lesznek az est szólistái. Karmester Joan Bobescu, a cluji opera genialis dirigense. Jegyek elővételben Sándor Ferencnél.

Steinway & Sons

August Förster

világmarkás

zongorák

ugyszintén Rud. Steizhammer, Carl Dörr, Original Stingl, Ferdinand Karl stb. wieni elsőrendű gyártmányok képviselője **FAIXJ.** zongoratermében Arad, Strada Consistoriului (volt Batthyány-ucca) 25. sz.

Nem antiszemitizmus küldte nyugdíjba Ráskai Miksát, a Bánáti Bankegyesület főtisztviselőjét.

Már másodszor történik, hogy a Bánáti Bankegyesületet felelőtlen és felületes hírforrások az antiszemitizmus vádjával illetik. Az első eset akkor történt, amikor a bank lemondásra kényszerítette egy közben tragikus körülmények között elhunyt igazgató tagját. Az esemény okozta izgalomban olyan hangok is hallatszottak, amelyek a volt igazgató halálának indítóokául azt hozták fel, hogy a Bánáti Bankegyesület igazgatósága bünvádi feljelentésre készült az elhunyt ellen. Azóta hivatalosan is megállapítást nyert, hogy a szerencsétlen vállalkozót szomorú anyagi körülményei és kárhozatos szenvedélye: a kokain készített öngyilkosságra. A Banater Bankvereiből semmiesetre sem azért kellett távoznia, mert zsidó volt, hanem betegsége és egyéb súlyosabb természetű okok miatt

volt kénytelen lemondani igazgatósági tagságáról. A bank érzékenyen károsodott, de kegyeleti okok miatt viselte az anyagi következményeket anélkül, hogy bíróság elé vitte volna az ügyet. Sőt kénytelen volt eltérni ez esetből kifolyólag még az antiszemitizmus vádját is.

Ez a rosszindulatúan lanszirozott vádaskodás most újból felütötte a fejét abból az alkalomból, hogy Ráskai Miksa, a Bánáti Bankegyesület főtisztviselője hirtelen nyugdíjba ment. Most ismét azt hozzák fel a távozás indokául, hogy Ráskai — zsidó. Ezzel szemben a tényállás az, hogy Ráskai nyugdíjazása saját sürgős kérelmére történt. A főtisztviselő ugyanis teljes felelősséggel nem tudta ellátni azt a munkakört, amellyel őt a bank megbizta és évi 100.000 lej nyugdíjilletéssel nyugdíjaztatta

magát. A rosszindulatu beállítás tehát ismét csődöt mondott, mert Ráskainak nem zsidó volta miatt kellett távoznia a Bánáti Bankegyesülettől, amelynek vezetési szellemétől teljesen távol áll az antiszemitizmus.

Weisz Oszkár sikere a Lloyd-estélyen.

Kitünően sikerült estélyt rendezett a Lloyd-társulat Szilveszter-éjjelén. A termeket megtöltő előkelő társaság régen nem volt olyan jó hangulatban, mint az új esztendő első éjszakáján. Ezt az aranyos hangulatot elsősorban a kitűnő Weisz Oszkárnak köszönhetik, aki művészi felkészültségével meg tudta adni az estély ízét és zamatát. Szellemes konferanza viharos derűtséget keltett és ötletes jazz-zeneje még a félholtakat is táncrea galvanizálta. Megállapítható, hogy az est sikere elsősorban is Weisz Oszkár nevéhez és szerepléséhez fűződik.

Nagyságos Asszonyom!

Itt a téli szezon, megkezdődik az intenzívebb társadalmi élet. Vizitek, teák, jourok, feketék, estélyek, vacsorák: Önnek szüksége van kitűnő rumra, likörre, cognacra, melyet nyugodtan adhat vendégeinek. Ne legyen erre gondja! Rendeljen egy mintaláda

„LICHTWITZ”-et

mely 5 üveg páratlan finomságu likört, 3 üveg eredeti angol rumot és 2 üveg nemes cognacot tartalmaz. Azt az utolérhetetlen minőséget kapja, melyet cégünk Bordeaux-i és Troppau-i házai is gyártanak, amelyet egész Európában a legjobban szeretnek.

R. Lichtwitz et Co.

Bordeaux — Troppau — Arad.

Mit üzen a szerkesztő ?

Önök feleslegesnek tartják az autobus megállóhelyeket? Ugy vagyunk ezzel is, mint a vakbélgyulladás. A betegnek felesleges, de az orvosnak nem.

— Kereskedő, Arad. Ha nem tudja a sok gondtól lehunyni a szemét, tanuljon boxolni Kornis Árpádtól. Már az első lecke után napokig nem fogja tudni kinyitni a szemét.

— Mulatságok. Az elmúlt héten közgyűlést tartott az interimár bizottság.

— Sulyos autószerencsétlenség ért egy főtéri kereskedőt. Nem tudta az autójáért járó részletet megfizetni és elvették az autóját.

— Az Europaszerte dühöngő vihar nálunk is érezte hatását. Az interimár bizottság ülésén több óráig tartó vihar volt, de minden a helyén maradt. Luţai is.

— Panaszos levelet kaptunk a nyilvános könyvtárak ellen, hogy a kikölcsonzásra kerülő könyvek, melyek sok ezer példányban forognak éveken keresztül közkézen, így a legveszedelmesebb terjesztői a különféle ragályos betegségeknek, soha kissejtezésre nem kerülnek. A panaszt Cucu dr. városi főorvos fi-gyelmébe ajánljuk.

— Kiküldött kémeink jelentették, hogy az uccai gramofon hangversenyeket Luţai elnök városszépészeti szempontból engedélyezte. Magasabb szempontokból nem ütközik a csendrendelethez.

— A temesvári Ford-képviselő lényegesen olcsóbb ajánlatot tett az autobuszokra, mint az aradi. Luţai elnök urnak bizonyára van erről tudomása, hiszen igazgatósági tag az aradi Ford-képviselőnél.

— Az ügyvéd és a Lloyd jubileumi banketteken annyi minden jóval traktálták egymást és a jelenvoltakat a szónokok, hogy utána a gyógyszerárak teljesen kiárusították szódabicarbona készleteiket.

— Minden külön értesítés helyett. Luţai elnök ur kitiltotta a városi mozikból a magyar tárgyú filmeket.

— Az Aradi Ujság megírta, hogy a kötött-szövött áru kereskedők rekord-forgalmat bonyolítottak le az idei karácsonyi vásár alkalmával. Ez mindenesetre jó ajánlólevél az adókiivetésekhez.

— Hirschfeld Moritznak egy nap alatt ötezer dollárt hoztak össze a barátai. Szegény hat gyerekes Csányi Matyinak nincsenek ilyen bőkezű barátai!

— Egy adóalany megpofozott a városházán egy adóvégrehajtót. Tud erről Luţai elnök ur?

Esküvőre készülnek Pankotán.

Megirtuk annakidején, hogy Hertzka Armin pankotai igazgató leánya a nyáron az olasz tengerparton nyaralt és ott megismerkedett egy Sylvestro Giovanni Battisti Succhi-Valle nevű olasz katonatisztel. A fiatalok ismerettségéből gyorsan fejlődött ki a szerelem és az előkelő portorreszi családból származó katonatiszt rövidesen eljegyezte a szép pankotai urileányt. A vőlegény karácsony ünnepére Pankotára érkezett és a szent estét már menyasszonya családjánál töltötte. E napokban vezeti oltár elé az olasz katonatiszt Hertzka kisasszonyt Pankotán, majd a szép ifju pár hosszabb nászutra indul külföldre.

Rossz villanygőt becszérélek ráfizetés mellett új égőre.

Gramafonok és a legújabb lemezek eladása 1 évi részletre

Motorica
volt Asztalos Sándor-u. 12.

Szomorú ujév.

Reménykedve s bizakodva átlépni minden ujesztendő küszöbét. Reméljük a borzalmas gazdasági helyzet javulását, bízunk egy eljövendő egészséges, becsületes rendszernek egész közéletünket átalakító áldásában.

A jótvarás reményével induló ujesztendők eddig nekünk csak szomorúságot, kiábrándulást, nehézségeket, újabb megpróbáltatásokat hoztak évről-évre úgy a politikában, mint a gazdasági életben. Ma pedig minden előjel arra mutat, hogy ez ország népeinek a most következő esztendő sem hozza meg azt a boldogságot, jólétet, amelyet ennek a győztes országnak minden polgára számára biztosítani kellene.

Már nem is beszélünk a belpolitikai életünk ujesztendéjéről. Amint ez évről-évre tovább hazudozta a nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeink gyakorlati megoldását. azonképpen szent meggyőződéssel hisszük, hogy az 1930-as esztendő sem fog változást, javulást hozni.

Nem lehet túlfutott reményeket táplálni egy olyan országban, amelynek többségi nemzethez tartozó népe diadalmámorában elvakult; elveszítette tiszta látását és berendezkedésének minden elgondolását a más népek kulturális és faji életének beolvasztó eltiprására építi.

A romániai magyarságnak tudomásul kell vennie, hogy a balkáni politikai kezeibe került,

Estélyi ruhákat legszebben

FEST ◀◎▶ TISZTIT

Alex. KNAPP Sándor

volt Weitzer János-ucca 11.

volt Magyar-ucca 10.

Tüzifa minden minőségben legjutányosabban beszerezhető **Transilvânia** fátelépén Radnai-ut 10 Tel. rend. 331

Tüzifa szükségletét szerezze be

Schönwald B.

cégnél az Óvár-téren
Telefon 181.

amelynek ravasz fogásain a politikai pártok váltakozásai semmit nem változtatnak. A végső cél, minden poklon keresztül elűntetni innen mindent, ami nem román.

Az itteni magyarságnak ennek a küzdelemnek ismét egy szomoru ujesztendeje virrad, amelyet csak akkor fog sikeresen megharcolni, ha faji törekvéseiben meg tudja őrizni egységét. A magyar nép vezetőinek azonban nagyon kell vigyázni arra, hogy a hatalom politikájának kifárasztó éle a tehetetlenség látszatába ne juttassa a romániai magyar egy-ság küzdelmét.

Az új esztendő a legnehezebb gazdasági éve lesz nemcsak a lekoldusított magyarságnak, hanem krízisszerűen válságos lesz az egész országra. A magyar népnek ezekben a nehézségekben sem szabad elveszitenie a hitét és reményét abban, hogy el kell jönnie annak az esztendőnek, amely türelmesebb, megbocsájtóbb koncepciót visz bele az ország vezetésébe.

A romániai magyar nép az új állam keretei között tovább akarja élni ezeresztendősi faji és kulturális életét. Élni akar ennek az országnak javára, nyelvének, kulturájának szabad fejlődésében.

Hinnünk kell tehát. Erősen, fanatikusan kell hinnie azt, hogy a román népben idővel felül kell kerekedjen annak a gondolatnak, hogy

ezt az országot az együttélő népek egységes akarása, békés összedolgozása, testvériessége s a küllümböző kultúrák szabad fejlődése fogja életképessé tenni.

A romániai magyarságnak saját erejéből kell kiharcolnia jövőjének biztos alapjait. Az egységével, a helyzetbe beilleszkedő, de a jogait egy pillanatig fel nem adó bátor magatartásával kell kiverkednie a megértő

együtt munkálkodás boldogságot hozó ujesztendjét.

A romániai magyar nép jól jegyezze meg, hogy a számára boldogságot, megelégedést jelentő ujesztendő megérkezéséig még sokat kell szenvedjen. Egy ki-

sebségi sorba került népnek a sorsa a küzdelem, a megaláztatás és lelki szenvedés, amelyet türelemmel, kitartással, felemelt fővel kell vállalnia mindenkinek, akit végzete e faj gyermekének rendelt.

Nincsen rózsza tövis nélkül

avagy

apró kis hozzászólások a városi közigazgatáshoz.

— *Összeegyeztethető-e a város nagy gondjaival, hogy Lucaiék vadászni járjanak?*

Felelet:

Kohn azt mondja a feleségének:

— Fiacskám az idén nem mehetünk a Rivierára.

— De hát miért?

— Mert folyton a kifizetetlen számláimra kell gondolnom.

— Ugyan, Samu. Hiszen azokra ott is gondolhatsz.

— *Mit jelent az, hogy Lucai az interimár üléseken folyton azzal fenyegetődzik, hogy paszivitásba megy?*

Felelet:

Egy parasztgazda beállit az ügyvédhez azzal, hogy el akar válni a feleségétől.

Van valami válóoka, — kérdi az ügyvéd — megcsalja magát?

— Igen, megcsal engem.

— És van erre bizonyítéka?

— Hogyne. Valahányszor a koremsából részegen jövök haza, mindig azt mondja, hogy ha ez még egyszer megtörténik, felakasztja magát.

— Na és?

— Na és sose teszi meg.

— *Lehet valami megoldás a gazdasági válság kérdésében?*

Felelet:

Egy másik országban történt, ahol szintén válságos volt a gazdasági helyzet. Mikor a miniszterelnök mér nem tudott segíteni

magán, elhivatta a három vallásfelekezet főpapját és tőlük kért tanácsot.

A katolikus főpap így szólt:

— Emeld fel a tisztviselők létszámát a duplájára és adj nekik kétszeres fizetést, akkor tudnak vásárolni, megnő a fogyasztás és megjavul a helyzet.

— Menj, menj, — szólt idegesen a miniszterelnök — ez nem jó.

A katolikus főpap kiment és előállt a református püspök, aki így szólt:

— Én azt tanácsolom, hogy redukáld a tisztviselők létszámát a felére és adj nekik félfizetést, akkor a megspórolt pénzen szánálni lehet az országot.

— Menj, menj, — szólt a miniszterelnök még idegesebben — ez nem jó.

A református püspök is elment és előlépett a zsidó főrabbi aki így szólt:

— Tudod mit? Menj te!

— *Ér-e az valamit, ha Lucai minduntalan megnyugtat bennünket, hogy baj van ugyan, de nem olyan életveszélyes a helyzet?*

Felelet:

Kohnnak szivbántalmai vannak és elmegy egy belgyógyászhoz, hogy megvizsgáltassa magát. Az orvos megvizsgálja, aztán így szól:

— Barátom, legyen egészen nyugodt, ezzel a bajjal élélhet százszusz évig is.

Pénzének ellensége,
ki nem keresi fel

„RECORD”

divatnagyrúházet, Arad, Nr. Eminescu 15 (Deák Ferencucca) — Női és férfi divatszövevények lego:csóbtak! — Vászongyári lerakat! Paplanmű hely.

— No, de engedelmet kérek,
— fortyan fel Kohn — én a baj
nélkül akarok százhusz évig élni.

— *Mi a véleménye a magas
illetékeseeknek a városatyák üz-
leteihez?*

Felelet:

Kohn megböki szomszédját
egy társaságban és az egyik
nőre mutatva, így szól:

— Mit szól ehhez a rémes
nőhöz?

— Pardon, — feleli az illető
— az a hölgy az én feleségem.

Kohn nem jön zavarba és
így szól:

— Mbach, hátha még az
enyémet látná!

— *Hire jár, hogy Marsieu
prefektus már nem rajong ugy
Luțaiért, mint akkor, amikor
kinevezette interimár elnök-
nek. Mi lehet ennek az oka?*

Felelet:

A szobalány tizenötödikén fel-
mondott elsejére, de elsején az
asszonya elé áll és így szól:

— Ugy tudom nagysága, hogy
nem tetszett még új lányt fogad-
ni, én szívesen visszamaradnék.

— Mi az, Mari — mondja a
nagysága — hát nem megy férj-
hez a kéményseprőhöz?

— Nem. Kiábrándultam be-
lőle, amikor megmosakodva lát-
tam.

— *Miért nem tud semmi
eredményt elérni egyik interi-
már tag sem?*

Felelet:

Kohn lekerült a pokolba és
ott rögtön beállították egy nagy
kád, mondjuk, mütrágyába, amely
ép a szájáig ért, úgy, hogy meg
se mozdulhatott. Pár nap múlva
lehozták a társát, Grünt is, akit
szépen melléje állítottak. Mozdu-
latlanul álltak így egyideig, egy-
szerre csak Kohn a legnagyobb
óvatossággal alig-alig nyitva ki
a száját, így szól:

— Grünkém, csak arra vi-
gyázz, hogy ne csinálj hullá-
mokat.

— *Mit jelent az, hogy Vajda
minden hónapban egy másik mi-
nisztérium élénvan?*

Felelet

A kis Kohn-fiu tizenöt éves lett
és még nem keresett semmit. Egy
napon elhatározta, hogy Aradra
jön szerencsét próbálni.

— Nem kapsz Aradon helyet,
— intette az apja.

— Én ne kapnék, — mondta
a kis Kohn és bejött Aradra. Itt
mindjárt kivett egy különbejáratu
ágyat és szerencséje volt, már az
első nap bejutott egy üzletbe inas-
nak.

Boldogan írta meg haza a címét
és hogy már be is lépett egy bolt-
ba inasnak. Otthon boldogan ol-
vasták a hirt, de aztán multak a
napok és a hetek és a fiutól nem
jött többet egy sor sem. Az öreg
Kohn aggódva beutazott Aradra,
elment a fiu lakására, ahol estig
kellett várnia, amíg az hazajött.
Összeccsókolóztak és a tata meg-
kérdezte:

— Édes fiam, hát mi van veled?

A kis Kohn kidüllesztette a
mellét és így szól:

— Látod, azt mondtátok, hogy
nem kapsz Aradon helyet. Négy
hete vagyok Aradon és már a ki-
lencedik helyen vagyok.

Börtönbe a Hermes bank igazgatóival.

Temesváron megismétlődött
az aradi Egyesült Bank esete.
Ezuttal Hermes-nek hívják azt a
pénzintézetet, amely rengeteg
existenciát tönkretett és előkelő
gesztussal bejelentette a fizetés-
képtelenséget. Milliókat gazdál-
kodtak el bűnös és könnyelmű
módon, kisemberek százait jut-
tatták koldusbotra és most köz-
gazdasági szakkifejezéssel és
kacskaringós törvényparagrafu-
sok mögé bujva védekeznek az
ingerült tömeg kifakadásai ellen.
Hátha a paragrafusok kacskarin-
gósága lehetővé teszi, hogy a
Hermes bank felelős vezetői ép
bőrrel meneküljenek a pusztu-
lásból, akkor ki védi meg ebben
az országban a betétesek és
részvényesek érdekeit?

A direktor uraknak nem
szabad kibujniuk a felelős-
ség alól.

A bíróság elé kell vinni a má-

sok pénzével hazárdirozókat és
börtönbe a bűnösökkel! Statuál-
janak ezuttal olyan példát, amely
a többi kalandoroknak egyszer-
smindenkorra elveszik a kedvét
a hazárdirozástól és a szegény
emberek keserves garasai nem
kerülnek ebek harmincadjára!

Legjobban étkezhet
a Központi <sup>volt Ujság-
író Klub</sup>
éttermeiben.

KIADÓHIVATALA
BUL. REG. FERDINAND 5.
(CSANÁDI PALOTA)

Ajánlkozik mindenféle könyv-
nyomdai uton előállítható munka
izléses és pontos elkészítésére a
legrövidebb időn belül, verseny-
képes áráért. Könyvek, folyó-
iratok, ujságok, hivatalos, iskolai
és egyházi nyomtatványok, ár-
jegyzékek, falragaszok, meghívók,
eljegyzési és esküvői kártyák,
névjegyek, gyászlapok, ipari, ke-
reskedelmi, gazdasági és pénzin-
tézeti nyomtatványok, körlevelek,
üzleti értesítések, borítékok, levél-
papirok, számla- és megrendelő-
könyvek, felszólító levelek stb.
— Gummibélyegzők készítése.

Olvassa az
Erdélyi Elet-et!

Bánati Bankegyesület R.T.

Részvénytőke és tartalékok 200,000,000 L.
Főintézetek Arad, Timișoara (Temesvár)
Alapított 1888.

Fióklintézetek: Alexanderhausen Albrechtflor, Almás-kamarás, Alibeschenowa, Biled, Buziasch, Bogarosch, Elek, Engelsbrunn, Gertianosch, Glogowac, Gottlob, Grabatz, Grossjetscha, Gross-Karel, Gross-Sanktnikolaus, Guttenbrunn, Hatzfeld, Johannsfeld, Karanbesch, Keglevich, Knees, Lenauheim, Lipa, Lugosch, Marienfeld, Neuarad, Neubeschenowa, Neudorf, Neupetsch, Neusankpeter, Neusiedl, Orczydorf, Ostern, Pankota, Perjamosch, Sanktanna, Sanktmartin, Schöndorf, Semlak, Temesvar-Fabrikstad, Temesvar-Josefstadt, Triebswetter, Tachenad, Tschene, Wariasch, Wiesenheid, Winga, Zaderlach.

Porosz koks, kőszén, aprított tűzifa, „RETORTA“ faszén minden mennyiségben házhoz szállítva kapható

Altmann Ede

cégnél ARAD, Bul. Reg. Ferd.
(Boros Béni-tér) 44. Telefon 461.

Boldog új évet kíván
t. üzletfeleinek

Csetey & Seitz

vaskereskedés A R A D, Bul. Reg. Ferd.

Örvendeztesse meg
hozzátartozóit újvire!

parfummel, kölnivizzel vagy egyéb pipere dolgokkal. — Fenti cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása

Angyal

parfumeria. Fischer Eliz-palota

Schäffer Henrik

Arad legrégebbi sapkagyára.
Katonai cikkek és szövetek.

Boldog újévet kíván

Szénási divatáruház

Arad, volt Karolina-uca sarok.

Messer Illés

cukorkakereskedés

Arad, Str. Eminescu 11.

Harisnya, keztyű nagy választékban és olcsó árban

Weisz és Benjámín

cégnél kapható.

Minden esetben

nagyon jól vásárol,

ha fehérműjét

Ruttkay és Botye

cég vászonáruk üzletében szerzi be.

Arad, a Megyeházzal szemben.

Engelhardt Ferenc

szüics Arad, Str. Eminescu

(Deák Ferenc-uca) 1. sz.

Elvállalja mindennemű szörmunkák javítását és átalakítását.

Elismerten legszebben
mos, vasal, fényez

Buttinger Teréz

gőzmosódája

Arad, Str. Consistorului 35

(volt Batthyányi-uca)

Remington, Portable és Merz

írógépek „CONTROL“

DR. VAJDA KÁLMÁN STRADA ALEXANDRI

Nagy Szilveszter-est

zenével. —o— Reggelig nyitva

MÜLLER vendéglőben

törvényszékkel szemben.

*****
* **Ürmösy Arpádné** *
* női divattermében a volt Deák F.-u. *
* 46. sz. alatt a legkényesebb igénye- *
* ket is kielégítő, mindennemű ruha- *
* varrások olcsó áron készülnek. *
*****

Cipőt újvire elsőrendű

anyagból kézimunkával

20%-AL OLCSÓBBAN

mint bármely **Prasz-nál**

gyári cipő
Str. Eminescu (Deák F.-u.) 3 Hócipő-ja-
vítás női talp és sarok 130, sarok 55 lej.

Legalkalmasabb ajándék

ernyő, nyakkendő

Óriási választék!

LESZÁLLÍTOTT GYÁRI ÁRAK!

Transylvania

speciális ernyő- és nyakkendő
áruház. —o— Fischer Eliz-palota

Marion jelige alatt a volt Kossuth
és Magyar-uccák sarkán

A **bőripari** munkásoknak
egyik szabása kilépve,

cipőszalómat

megnyitottam. Készítem a leg-
szebb és legkülönlegesebb divat
cipőket, **ludtalp** betétek be-
építését. Orthopád cipők készi-
tését a legtökéletesebben vég-
zem. Kérem kirakataim meg-
tekintését

Kérem a n.é.közönség szives pártfogását
ILIKA I. GYÖRGY.

Hartmann Kálmán

ékszerésznél nagy újévi vásár briliáns, arany,
ezüst és diszmű árukban. —o— Csodás áruk.
Szolid áruk. **ARAD, MINORITA-PALOTA.**

VASHORDÓK angol kivitelben, 200 liter ürtartalommal darabonként 1000 lejért kaphatók
KÁLMÁN & Co. Washordó- és Fémárugyárában Aradon

Özv. Macskásy Sámuelné

vállalja kályhák és takaréktűzhelyek felállítását, valamint azoknak szakszerű javítását. A legizlésebb fayence burkolatok készítését a legolcsóbb árak mellett. ARAR, BUL. REGINA MARIA No 19

Fick József

kelmefestő és vegytisztító intézete
Str. Barițiu (volt Rákóczi-u. 14. saját ház. A
legszebben **FEST, MOS** és **TISZTIT.** Fel-
vételi üzlet Bul. Reg. Ferd. 35. Boros Béni-tér

Mélyen leszállított árak!

Legpontosabb kiszolgálás!

Most

mutatkoznak a lakásokban
és pinchelyiségekben
megszaporodva a rettegett

Patkányok és egerek

Előbbiek hirhedt rágcsálók,
melyek a ragályos betegségek
terjesztésére mindenkire
veszedelmesek.

Ezért pusztítsátok ezen ártalmas férgeket

Zelio-val

paszta
patkányok
ellen!

golyók
egerek
ellen

Zelio

biztosan hat és

könnyen alkalmazható!

Kapható:

minden drogériában és gyógyszertárban.

„Romanil“ S. A., Timisoara I.

Lomási Erdőipar Rt.

Központi iroda: Arad, Bulev.
Regele Ferdinand I. No. 4. Sür-
göncim: Lomási Arad. Telefon
128, 333, 618. Képviselő: Bucu-
rești, Str. Arcului No. 7. Telef.
53—76. Galați Str. Col. Bovle 28.
Gyártmányok: Mindenfajta fű-
részáru tölgyfából és puhafából
(deszka, gerenda, stb.) talpfák,
sürgönypóznák, dongák, tűzifa.

Sváb Kereskedelmi és Iparbank R. T.

Timisoara-Belváros, Lloyd-sor 9.
Részvénytőke: 30.000.000 Lei. —
Mindennemű bankszerű ügyletek
lebonyolítása. Deviza autorizáció
Sürgöncim: Handels-schwab
Telefon 12-20, 12-23, 18-30, 18-33.

Frații Neuman Testvérek

Gőzmalom,
szesz- és élesztőgyár

Kávéházakban, vendéglőkben, üzletekben és egyéb nyilvános helyiségek-
ben a leggaz- **a gázvilágítás,** mert egyben
daságosabb fűt is. :- :-

Fleischer Testvérek, Arad

vas és rézbutorgyára ajánlja saját készítményű vas- és rézbutorait, kórház és szanatóriumok berendezését, műtőasztalokat és műszerszekrényeket, vas- és fageretű sodronybetétek készítését a legolcsóbb gyári áron. Dusan felszerelt raktárjegyzéket kívánatra küldünk. Legszebb kivitelű vas- és réz gyermekágyak. Strada I. Russu Sirianu 15. (Aulich Lajos-ucca) :- :- Alapított 1883.

Megérkeztek a legújabb női és férfi divat újdonságok Goldstein Lajos

divatáruházában Arad, Strada Brațianu (Minorita palota), melyek mélyen leszállított árban kaphatók.
I-a női selyem harisnya 98 Lei! I-a flor 90 Lei! Fátyol harisnya 115 Lei!

Riunione Adriatica di Sicurta, Trieste

Aradi vezérügynökség
 Bul. Reg. Maria (Uj Neuman-ház)

NEHÉZ MUNKA

vevőkört találni és piacot, ahol árúit elhelyezze.

KÖNNYŰ

lesz ez a munka, ha

„Románia Cimtárát,”

használja, amely a kereskedelem, ipar és mezőgazdaság számára megjelent. A mű helységnévtárakon, miniszteriumokon, konzulátusokon, képviselőházon kívül **1 MILLIÓ CIMET** tartalmaz a kereskedelem, ipar, mezőgazdaság és szabad foglalkozások köréből az ország 16.141 helysége szerint beosztva. Ez az egyedüli mű, amely földrajzi és népiismereti adatok mellett az ország egész gazdasági életének hű képet adja. — Az 1929—30-iki kiadás lényegesen javított.

Ara 3000 Lei.

Megrendelhető a kiadónál:

Rudolf Mosse S.A.

Bucuresti I., Calea Victoriei 31:
 Telefon 357-88, 364-41, 377-05.
 Vagy az aradi fióknál Strada Alexandri 1. — Telefon: 132.

Hotel Central Arad

a város központjában ujonnan átalakítva, központi melegvízfűtés, folyó hideg- melegvíz. Utazóknak kedvezmény!

TISZTA, ELEGÁNS, OLCSÓ.

WEISZ LIPÓT FOTOSZALONJA

Bulevardul Regina Maria No. 22.
 (Dáciával szemben)

*****

Gyermek-, portrait és interieur felvételek a legszebb kivitelben eszközöltetnek.

Jelvények, kák és gumibélyegzők elsőrangú kivitelben jutányos árak mellett készülnek **Csáky**

Gyula vésnöknel Arad, Str. Alexandri (Salac-u.) 5.

A legelőnyösebb bevásárlási forrás!

A. Losonczy és Co.

óra- és ékszerüzlet

Piața A. Iancu 18. (Szabadság-tér)
 Mindenmű arany-, ezüst- és ékszerárak. — Preciz zseb- és faliorák. Speciális óra, ékszerjavító és vésnöki műterem.

THERAPIA

szanatórium Arad, Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-u.) 8.
 Telefon 532. Telefon 532.

Legmodernebb műtőfelszerelés. Röntgen, Quarz. — Diathermia. — Diatikus konyha. Ápolási-díj napi teljes ellátással orvosi felügyelettel. — I. osztály 450, II. osztály 350, III. osztály 250 lej.

Erdélyi Bank

és Takarékpénztár Részvénytársaság

Centrala: Cluj. — Filók: Arad, Brașov, Oradea, Sibiu, Târgu-Murás, Turda, Timișoara. Telegrame: Ardealbanc. — Telefon: 500, 548, 08. — Foglalkozik a banküzlet minden ágával. — Deviza osztály.

EMIL MAIDT Arad, Bulevarul Regina Maria No. 18. :-:

Uridivat, férfi fehérneműk, kalapok és sportcikk nagy raktára.

Szőnyeg, függöny, stor, sezlonátvető, függönygrenadin, tussor, butorszövet és brokát, matrac és roletta gradli nagy választékban

„MERCANTIL“ szőnyeg- és divatáruházban

ARAD, BULEVARDUL REGINA MARIA No. 18.

Aki tartós és divatos színekre akarja ruháit festetni, keresse fel

Truța János kelmefestő és vegytisztító

intézetét a Magyar- és Varjassy Lajos-uccák sarkán ahol a **legszebben és legolcsóbban** (majdnem féláron) **festenek, tisztítanak és mosnak.** Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Butorcsarnok

Asztalos Sándor-ucca 4. szám, ajánlja a legolcsóbb árak és kedvező fizetési feltételek mellett részletre is butorait.

Bélyegzőket, „Stampa”

Modern ruha és bundabélés, valamint legújabb

CSIPKE-HIMZÉS

„**TOLEDO**”-ban
veK Deák Ferenc-ucca 3. szám, művarban balra

Szinehagyott bőrkabátot, ridikült, őszi és téli ruhát bármilyen színre a legszebben festi és tisztítja, plüss kabátokat gömöl

HOSZPÓDÁR Arad, Strada Stroiescu 13. (volt Teleky-ucca)

A legmodernebb fürdőberendezések és vízvezetékli javításokat infanzóna áron készit

LUKÁCS Str. Brătianu 19. (Weitzer János-u.)

Szőrmebundák kézen vande-
lése kabátok

Joanovits Antal szücs
Arad, Bulev. Reg. Maria 9
(Andassy-ter) Neumann-ház
ALAPITVA 1882. —o—o—

30.000 drb. értékes

ajánlatok szétosztása

december 1—31-ig.

Minden vevő kap

M. Fischer üveg és porcel-
an nagyruház

Telefon sz. 390. Fehér központi épület.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . 600 lei
Félévre . . . 300 lei
Negyedévre . . . 150 lei
Az egyes szám ára 20 lei
Ó-Romániában . 20 lei
Jugoszláviában 4 dinár
Csehszlovákiában 4 c. k.
Amerikában 1 évre 5 d.

Telefonszám 520.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Arad, Str. Cloșca (Szent László-u.) 2.

Előfizetési árak egy évre: vállalatoknak, nagykereskedőknek 1000 lei, nyugdíjasoknak, munkásoknak 300 lei.

Lovrov & Co. könyvnyomdája Arad.

Barna Istvánné

TÁNCISKOLÁJA

Str. Unirei (Fábián-u.) 9. Kolo-
nok és magánórák egyes szemé-
lyeknek és társaságoknak. — Be-
iratkozás naponta d. u. 5 órától.

Arad megyei Takarékpénztár

Arad, Bulevard. Regina Maria 22.

Alapított: 1870-ben.

Sürgőnycim: Banca III.

Telefon 24, 125, 223.

Foglaltatik a (kassza) készlet és bankköllet minden ágával. Feloldás minden esetben bel- és külföldi bankoknál, illetve a központi banknál. A feloldás díja a feloldás helyén a feloldás díja. A feloldás díja a feloldás helyén a feloldás díja.

Arad-Csanádi Gazd Takarékpénztár R. T.

Központ: Arad, Bul. Reg. Ferdinand 1
Sürgőnycim: Bancenad. Telefon 11. az
Városerési fiók: Grădite-Uttelep, Căi
Bihorului 28. Vidéki fiókok: Bădeni
Körösbökény, Cermelu-Caermă, Ier-
Borosjenő, Chișineu-Kișjenő, Ier-
Magyarpécska, Șebis-Boroscs, Ze-
rind-Nagyzerind, Ving.

Goldschmiedt bor

tiszta,
jó,
olcsó,
kapható mindenütt.

Megjelenik minden hó
10-án, 20-án és 30-án. Hír-
deleket közvetlenül a ki-
adóhivatalhoz küldendők
vagy bármelyik hirdető
iroda útján is teherintők.
A hirdetések díja szüveg-
oldalon 8 lei, hirdetésolda-
lon 6 lei négyzetcentiméter.

Telefonszám 520.